

Kulturdepartementet

Vår fil: B16-ÅTS006

Vårt Arkiv: 52

Saksbehandler: Åsta Tale Strand

Oslo 14. september 2016

Høring – Fordeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner

FFO takker for invitasjon til å avgi høring i en sak som er av stor betydning for funksjonshemmedes organisasjoner, og vi takker for muligheten til utsatt høringsfrist slik at saken kan behandles i FFOs hovedstyre.

FFO er en paraplyorganisasjon med 80 landsdekkende medlemsorganisasjoner av mennesker med funksjonshemninger og kroniske sykdommer. Dette er organisasjoner som organiserer alt fra 200 medlemmer til 60 000 medlemmer på landsplan. Dette representerer et mangfold av organisasjoner og for de fleste er driftstilskuddsordningen for funksjonshemmedes organisasjoner den vesentligste inntektskilden for å drifte arbeidet.

FFOs hovedsynspunkter:

- FFO mener bredden av funksjonshemmedes organisasjoner representerer en samfunnsnytte der organisasjonene tilfører et betydelig supplement til den norske velferdsmodellen.
- FFO mener det må lages objektive kriterier uten historiske føringer.
- FFO mener at en tilskuddsordning til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner må være tilgjengelig for alle landsdekkende organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke.
- FFO mener en minstegrense på 20 millioner i driftskostnader hos sentralledet må fjernes
- FFO mener at beredskapstjenestene bør finansieres av Justis- og beredskapsdepartementet over statsbudsjettet
- FFO mener paraplyorganisasjoner skal kunne motta tilskudd så fremst øvrige krav i tilskuddsordningen er oppfylt.

Rammevilkår for funksjonshemmedes organisasjoner

Bredden av funksjonshemmedes organisasjoner har i liten grad fått tilgang til nye inntektskilder med unntak av momskompensasjonsordningen som gjelder for alle frivillige organisasjoner.

Funksjonshemmedes organisasjoner har ofte mindre muligheter til å drive inntektsbringende arbeid da dette vil kreve en menneskelig innsats som på grunn av funksjonshemninger og kroniske sykdommer er mer begrenset.

Når fordeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner skaper stort engasjement blant våre organisasjoner, kan det forklares med at dette er en tilskuddspott som er mer enn

tre ganger så stor som de samlede driftstilskuddene til 130 landsdekkende organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke mottar årlig fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Samfunnsnytte

Historisk har funksjonshemmedes organisasjoner utført oppgaver som ligger under det offentliges ansvar, alt fra drift av sykehus, rehabiliteringssenter m.v. Funksjonshemmedes organisasjoner har et utstrakt likemannsarbeid. Dette er også et mestringsarbeid og et bidrag i å bedre livskvaliteten for den enkelte med funksjonshemning og kronisk sykdom. Mange velger å kalle dette hverdagsrehabilitering.

Funksjonshemmedes organisasjoner drifter viktige samfunnsoppgaver og har en supplerende innsats som bidrar positivt inn i et samfunnsregnskap. Vi mener samfunnsnytte må ses opp mot hva organisasjoner tilfører som supplement til den norske velferdsmodellen. I dette perspektivet kan samfunnsnytte forstås som arbeidet som gjøres for å ta imot mennesker som faller gjennom hullene i sikkerhetsnettet som velferdssystemet i Norge utgjør.

Dette beskriver noe av den samfunnsnyttens funksjonshemmedes organisasjoner tar ansvar for. I tillegg er funksjonshemmedes organisasjoner aktive interessepolitiske aktører på vegne av sine medlemmer.

Høring 2013

FFO avga høring da denne saken var til behandling i 2013. Blant FFOs organisasjoner er det mange som med bakgrunn i tidligere automatinntekter har vært inne i tilskuddsordningen fra før, men engasjementet var også stort fra organisasjoner som tidligere ikke hadde automatinntekter.

For FFOs anliggende er sikre rammevilkår for funksjonshemmedes organisasjoner det vesentlige, noe som også ble tydelig uttrykt i den forrige høringen. Derfor tok også FFO til orde for at beredskapsorganisasjonene burde finansieres gjennom andre midler enn denne tilskuddsposten. Det vil alltid være et offentlig ansvar å dekke finansieringen av disse organisasjonene sitt beredskapsarbeid, og disse organisasjonene har også midler fra andre departementer. Det vil være naturlig å tenke at beredskapstjenestene før finansieres av Justis- og beredskapsdepartementet over statsbudsjettet.

Ut fra det som har skjedd i mellomtiden ser vi at dette synspunktet ikke er imøtekommet.

I vår høringsuttalelse i 2013 var vi opptatt av at inntektssituasjonen for våre medlemsorganisasjoner sees i et bredt perspektiv der en også ser på fremtidig fordeling av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping.

Oxford Research

Mange av FFOs organisasjoner har bidratt aktivt i Oxford Researchs utredningsarbeid som er gjort på oppdrag fra Kulturdepartementet. Her utredes alternativer med utgangspunkt i å finne objektive kriterier. De alternativene som Kulturdepartementet legger fram synes ikke å ta hensyn til anbefalingene i Oxford Researchs rapport.

Kommentarer til høringsnotatet

Om hovedalternativene

I en situasjon der bredden av funksjonshemmedes organisasjoner har behov for økte inntekter og forutsigbarhet er det krevende å finne kompromiss. FFO har vanligvis i slike saker tilstrebet konsensus. Blant våre organisasjoner finner vi både organisasjoner innenfor 10H og små og sjeldne som tidligere er tildelt midler på bakgrunn av tidligere automatmidler. Felles for alle er at disse inntektene er viktige.

Begge alternativene som er skissert i høringsnotatet fra Kulturdepartementet gir forutsigbarhet for noen organisasjoner. Som sagt er dette en vanskelig sak for FFO som paraplyorganisasjon i og med at to av FFOs medlemsorganisasjoner inngår i 10H og dermed naturlig nok ønsker alternativ 2 som framtidig løsning. Vi erfarer likevel at de fleste av våre organisasjoner ønsker en inkluderende ordning der bredden av funksjonshemmedes organisasjoner har tilgang. Det er mange organisasjoner som tar til orde for å nullstille all fordeling og starte med objektive kriterier uten historiske bindinger. Det er derfor vanskelig å gi tilslutning til det ene eller andre alternativet da begge oppleves som en videreføring av ordningen som har vært.

Hvem kan søke?

I 2015 mottok 29 av FFOs medlemsorganisasjoner tilskudd til sitt arbeid nasjonalt eller lokalt. I forslaget fra Kulturdepartementet, med en grense på minimum 20 mill. i driftskostnader, vil trolig kun 8 av FFOs organisasjoner være tilskuddsberettiget etter at overgangsordningen er avsluttet. Dette er en løsning FFO ikke kan gi sin tilslutning til.

Vi ser at det det ikke vil være mulig å finne framtidige løsninger der alle vil føle seg fullt ut ivaretatt. I tillegg til organisasjoner innenfor 10H er det mange relativt små organisasjoner som har mottatt store tilskudd med bakgrunn i tidligere automatinntekter. For noen vil dette frafallet av inntekter være svært dramatisk.

I høringsnotatet vises det til at det i Sundvoldenerklæringen står at «de store humanitære organisasjonene skal prioriteres». Opplevelsen av hva en stor organisasjon er kan det være ulike synspunkter på. Blant de 130 landsdekkende organisasjonene av funksjonshemmede og kronisk syke som er godkjent som støtteberettiget i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har 81 organisasjoner mindre enn 2 mill. i årlige driftskostnader. I dette bildet er 20 mill. kroner i årlige driftskostnader enormt (tall fra Bufdir som bygger på regnskap for 2014 og søknad i 2015).

Tilbakemeldingene til FFO

Dette er en sak som opptar våre organisasjoner, og til tross for at denne høringen ble sendt ut på et ugunstig tidspunkt med tanke på å samordne synspunkter, har FFO mottatt mange innspill fra våre organisasjoner. Som tidligere skrevet er ikke synspunktene sammenfallende. Det er likevel ingen tvil om at de aller fleste tar til orde for en inkluderende ordning uten en grense på 20 mill. kroner. Vi opplever også at flere organisasjoner som selv vil oppfylle kravet om minimum 20 mill. kroner i driftskostnader stiller seg solidarisk med andre og vil ta dette kravet bort.

Om paraplyorganisasjoner

FFO er overrasket over forslaget om at paraplyorganisasjoner ikke skal kunne motta tilskudd. Vi mener paraplyorganisasjoner bør kunne søke ut fra samme kriterier som øvrige organisasjoner. I høringsnotatet står det; «Paraplyorganisasjoner kan ikke legge til grunn den frivillige virksomheten og geografiske spredningen til sine medlemsorganisasjoner». For FFOs vedkommende har vi en betydelig frivillig innsats både nasjonalt og lokalt. I tillegg til det nasjonale leddet er FFO å finne med egne valgte styrer i alle fylker og i mange kommuner. FFO mener derfor at paraplyorganisasjoner skal kunne motta tilskudd dersom øvrige krav er oppfylt.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

John Berg-Jensen
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
generalsekretær